

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమద్భాగవతే ఉద్ధవగీతాసు
॥ చతుర్థోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ చతుర్థోఽధ్యాయః ॥

శ్రీబ్రాహ్మణ ఉవాచ

పరిగ్రహో హి దుఃఖాయ యద్ యత్ ప్రియతమం నృణాం ।
అనంతం సుఖమాప్నోతి తద్ విద్వాన్ యస్త్యకించనః ॥ 4.1 ॥

సామిషం కురరం జఘ్నుర్బలినో యే నిరామిషాః ।
తదామిషం పరిత్యజ్య స సుఖం సమవిందత ॥ 4.2 ॥

న మే మానావమానౌ స్తో న చింతా గేహపుత్రిణాం ।
ఆత్మక్రీడ ఆత్మరతిర్విచరామీహ బాలవత్ ॥ 4.3 ॥

ద్వావేవ చింతయా ముక్తౌ పరమానంద ఆప్లుతౌ ।
యో విముగ్ధో జడో బాలో యో గుణేభ్యః పరం గతః ॥ 4.4 ॥

క్వచిత్ కుమారీ త్వాత్మానం వృణానాన్ గృహమాగతాన్ ।
స్వయం తానర్హయామాస క్వాపి యాతేషు బంధుషు ॥ 4.5 ॥

తేషామభ్యవహారార్థం శాలీన్ రహసి పార్థివ ।
అవఘ్నుంత్యాః ప్రకోష్ఠస్థాశ్చక్రుః శంఖాః స్వనం మహత్ ॥ 4.6 ॥

సా తజ్జగుప్సితం మత్వా మహతీ వ్రీడితా తతః ।
బభంజైకైకశః శంఖాన్ ద్వౌ ద్వౌ పాణ్యోరశేషయత్ ॥ 4.7 ॥

ఉభయోరప్యభూద్ ఘోషో హ్యవఘ్నుంత్యాః స్మ శంఖయోః ।
తత్రాప్యేకం నిరభిదదేకస్మాన్నాభవద్ ధ్వనిః ॥ 4.8 ॥

అన్వశిక్షమిమం తస్యా ఉపదేశమరిందమ |
లోకాననుచరన్నేతాల్లోకతత్త్వవివిత్సయా || 4.9 ||

వాసే బహునాం కలహో భవేద్ వార్తా ద్వయోరపి |
ఏక ఏవ చసేత్ తస్మాత్ కుమార్యా ఇవ కంకణః || 4.10 ||

మన ఏకత్ర సంయుజ్యాజ్ఞితశ్వాసో జితాసనః |
వైరాగ్యాభ్యాసయోగేన ద్రియమాణమతంద్రితః || 4.11 ||

యస్మిన్ మనో లబ్ధపదం యదేత -
 చ్ఛనైః శనైర్ముంచతి కర్మరేణాన్ |
సత్త్వేన వృద్ధేన రజస్తమశ్చ
 విధూయ నిర్వాణముపైత్యనింధనం || 4.12 ||

తదైవమాత్మన్యవరుద్ధచిత్తో
 న వేద కించిద్ బహిరంతరం వా |
యథేషుకారో నృపతిం వ్రజంత -
 మిషౌ గతాత్మా న దదర్శ పార్శ్వే || 4.13 ||

ఏకచార్యనికేతః స్యాదప్రమత్తో గుహశయః |
అలక్ష్యమాణ ఆచారైర్మునిరేకోఽల్పభాషణః || 4.14 ||

గృహారంభోఽతిదుఃఖాయ విఫలశ్చాధ్రువాత్మనః |
సర్పః పరకృతం వేశ్మ ప్రవిశ్య సుఖమేధతే || 4.15 ||

ఏకో నారాయణో దేవః పూర్వసృష్టం స్వమాయయా |
సంహృత్య కాలకలయా కల్పాంత ఇదమీశ్వరః || 4.16 ||

ఏక ఏవాద్వితీయోఽభూదాత్మాధారోఽఖిలాశ్రయః |
కాలేనాత్మానుభావేన సామ్యం నీతాసు శక్తిషు |
సత్త్వాదిష్వాదిపురుషః ప్రధానపురుషేశ్వరః || 4.17 ||

పరావరాణాం పరమ ఆస్తే కైవల్యసంజ్ఞితః |
కేవలానుభవానందసందోహో నిరుపాధికః || 4.18 ||

కేవలాత్మానుభావేన స్వమాయాం త్రిగుణాత్మికాం |
సంక్షోభయన్ సృజత్యాదౌ తయా సూత్రమరిందమ || 4.19 ||

తామాహుస్త్రిగుణవ్యక్తిం సృజంతీం విశ్వతోముఖం |
యస్మిన్ ప్రోతమిదం విశ్వం యేన సంసరతే పుమాన్ || 4.20 ||

యథోర్ణనాభిర్హృదయాదూర్ణాం సంతత్య వక్తతః |
తయా విహృత్య భూయస్తాం గ్రసత్యేవం మహేశ్వరః || 4.21 ||

యత్ర యత్ర మనో దేహీ ధారయేత్ సకలం ధియా |
స్నేహాద్ ద్వేషాద్ భయాద్ వాపి యాతి తత్తత్స్వరూపతాం || 4.22 ||

కీటః పేశస్కృతం ధ్యాయన్ కుడ్యాం తేన ప్రవేశితః |
యాతి తత్సాత్మతాం రాజన్ పూర్వరూపమసంత్యజన్ || 4.23 ||

ఏవం గురుభ్య ఏతేభ్య ఏషా మే శిక్షితా మతిః |
స్వాత్మోపశిక్షితాం బుద్ధిం శృణు మే వదతః ప్రభో || 4.24 ||

దేహో గురుర్మమ విరక్తివివేకహేతు -
ర్బిభ్రత్ స్మ సత్త్వనిధనం సతతార్త్యుదర్కం |
తత్త్వాన్యనేన విమృశామి యథా తథాపి
పారక్యమిత్యవసితో విచరామ్యసంగః || 4.25 ||

జాయాత్మజార్థపశుభృత్యగృహప్తవర్గాన్
 పుష్టాతి యత్ప్రియచిక్రీర్షయా వితన్వన్ |
 స్వాంతే సకృచ్ఛమవరుద్ధధనః స దేహాః
 సృష్ట్యాస్య బీజమవసీదతి వృక్షధర్మా || 4.26 ||

జిహ్వాకతోఽముమపకర్షతి కర్ణి తర్షా
 శిశ్నోఽన్యతస్త్వగుదరం శ్రవణం కుతశ్చిత్ |
 ఘ్రాణోఽన్యతశ్చపలదృక్ క్వ చ కర్మశక్తి -
 ర్బహ్వః సపత్న్య ఇవ గేహపతిం లునంతి || 4.27 ||

సృష్ట్యా పురాణి వివిధాన్యజయాఽఽత్మశక్త్యా
 వృక్షాన్ సరీసృపపశూన్ ఖగదంశమత్స్యాన్ |
 తైస్తైరతుష్టహృదయః పురుషం విధాయ
 బ్రహ్మవలోకధిషణం ముదమాప దేవః || 4.28 ||

లబ్ధ్యా సుదుర్లభమిదం బహుసంభవాంతే
 మానుష్యమర్థదమనిత్యమపీహ ధీరః |
 తూర్ణం యతేత న పతేదనుమృత్యు యావ -
 స్త్విశ్రేయసాయ విషయః ఖలు సర్వతః స్యాత్ || 4.29 ||

ఏవం సంజాతవైరాగ్యో విజ్ఞానాలోక ఆత్మని |
 విచరామి మహీమేతాం ముక్తసంగోఽనహంకృతిః || 4.30 ||

న హ్యేకస్మాద్ గురోర్జ్ఞానం సుస్థిరం స్యాత్ సుపుష్కలం |
 బ్రహ్మైతదద్వితీయం వై గీయతే బహుధర్షిభిః || 4.31 ||

శ్రీభగవానువాచ

ఇత్యుక్త్వా స యదుం విప్రస్తమామంత్ర్య గభీరధీః ।

వందితోఽభ్యర్థితో రాజ్ఞా యయా ప్రీతో యథాగతం ॥ 4.32 ॥

అవధూతవచః శ్రుత్వా పూర్వేషాం నః స పూర్వజః ।

సర్వసంగవినిర్ముక్తః సమచిత్తో బభూవ హ ॥ 4.33 ॥

॥ ఇతి ఉద్ధవగీతాసు చతుర్థోఽధ్యాయః సమాప్తః ॥